

GÓRNOŚLĄSKIE CENTRUM MEDYCZNE
IM. PROF. LESZKA GIECA
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego
w Katowicach

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 7

Śląskiego Uniwersytetu Medycznego
w Katowicach

Górnśląskie Centrum Medyczne

XXXVI Konferencja Naukowo-Szkoleniowa
Ortopedów Wojska Polskiego
Lublin, 9–11 maja 2019 roku

WSPÓŁCZESNE METODY LECZENIA ZŁAMAŃ OKOŁOPROTEZOWYCH STAWU BIODROWEGO W MATERIALE WŁASNYM; MOŻLIWOŚCI I ZAGROŻENIA

Sławomir Dudko, Damian Kusz, Konrad Kopeć, Anna Wesnerowicz

Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu

Wydziału Lekarskiego w Katowicach Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

Kierownik: prof. dr hab. med. Damian Kusz

ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA
W KATOWICACH
Damian KUSZ

**Zastosowanie badania densytometrycznego
w ocenie wyników endoprotezoplastyk stawu biodrowego
z uwzględnieniem komputerowej symulacji
rozkładów naprężeń w tkance kostnej okołoprotezowej**

ROZPRAWA HABILITACYJNA

KATOWICE 1998

Mariusz Nowak

OCENA CZYNNIKÓW RYZYKA ORAZ WYNIKÓW LECZENIA ZŁAMAŃ OKOŁOPROTEZOWYCH KOŚCI UDOWEJ

Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych

Promotor: dr hab. n. med. Damian Kusz, prof. nadzw. SUM

Śląski Uniwersytet Medyczny

Wydział Lekarski w Katowicach

Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu

2009

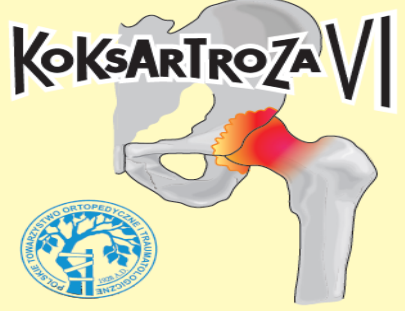

19 – 21. 04. 2012 USTRŃ ŚLĄSKI

KATEDRA I KLINIKA ORTOPEDII I TRAUMATOLOGII NARZĄDU RUCHU WYDZIAŁU LEKARSKIEGO W KATOWICACH ŚLĄSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO

zaprasza do udziału w SYMPOZJUM

pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego

KOMUNIKAT 1

PATRONAT HONOROWY

Wojewoda Śląski
Zygmunt LUKASZCZYK

Starosta Cieszyński
Czesław GLUZA

Prezes Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego oraz Konsultant Krajowy z Ortopedii i Traumatologii
Paweł MALDYK

Prezes Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego
Marek HAWRANEK

Dyrektor S.P. Szpitala Klinicznego nr 7 SUM w Katowicach
Klaudia ROGOWSKA

Dyrektor ZZOZ w Cieszyne
Anna BEDNARSKA-CZERWIŃSKA

TEMATYKA

1. Złamania okołoprotezowe.
2. Endoprotezoplastyka rewizyjna.
3. Tematy wolne.

OFICJALNYMI JĘZYKAMI SYMPOZJUM SĄ:
POLSKI I ANGIELSKI

KOSZT UCZESTNICTWA 250 PLN

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM KOKSARTROZA VII 24-26.04.2014r. LIPOWA k. ŻYWCA

WYBRANE PROBLEMY ENDOPROTEZOPLASTYKI STAWU BIODROWEGO PO NIEPOWODZENIACH LECZENIA ZŁAMAŃ BLIŻSZEGO KOŃCA KOŚCI UDOWEJ

Sławomir Dudko, Damian Kusz, Konrad Kopeć, Piotr Wojciechowski, Michał Wójcik

Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Wydziału Lekarskiego w Katowicach Śląskiego Uniwersytetu Medycznego
Kierownik: prof. dr hab. med. Damian Kusz

Zastosowanie trzpieni krótkich *versus* standardowych w leczeniu choroby zwyrodnieniowej podwysplastycznej biodra

Marcin Borowski, Damian Kusz, Adam Szmigiel

VI Wierzejskiego Sympozjum Stawu Biodrowego

19-20 października 2018
Warszawa

Biomechaniczne aspekty zespołów złamań okołoprotezowych kości udowej – stabilizacja wewnętrzna czy rewizja trzpienia ?

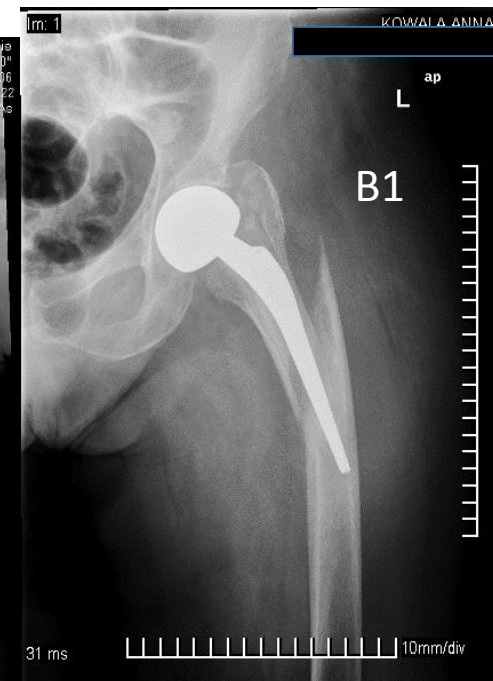
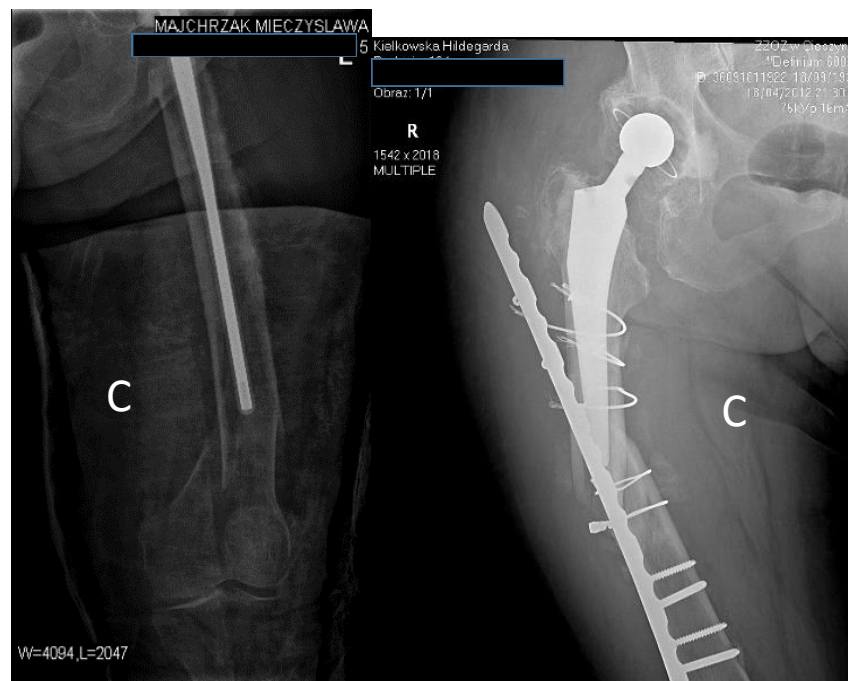
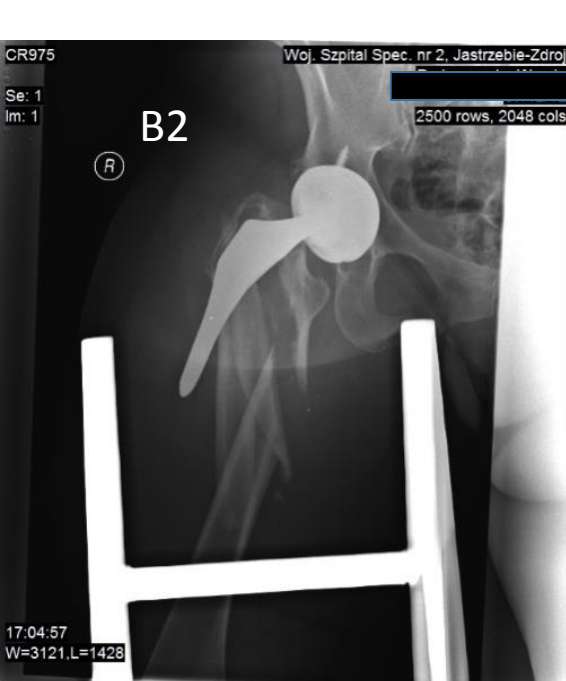
Kopeć K., Kusz D., Wojciechowski P., Nowak M., Dudko S.

Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu SUM w Katowicach
Kierownik: prof. dr hab. n. med. Damian Kusz

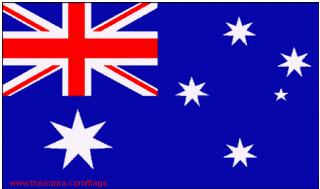

PERSPEKTYWY

Do 2030 roku przewiduje się prawie 3-krotny wzrost liczby wykonywanych endoprotezoplastyk stawu biodrowego i ponad 2-krotny wzrost operacji rewizyjnych biodra. Złamania okołoprotezowe stawu biodrowego [ZOSB] są istotnym, narastającym problemem w działalności oddziałów ortopedii i traumatologii.

SZACUNKI WZGLĘDEM RYZYKA ZOSB

Rejestr australijski:

częstość ZOSB: 10%

Rejestr fiński:

średnie ryzyko wystąpienia ZOSB:

18,36/10 000 mieszkańców/rok [0,18%]

Rejestr szwedzki:

w okr. 10-lat po zabiegu:

ZOSB u pacjentów o niskim ryzyku: 0,07%

o ryzyku wysokim: 2,25%

Warunki decydujące o leczeniu ZOSB

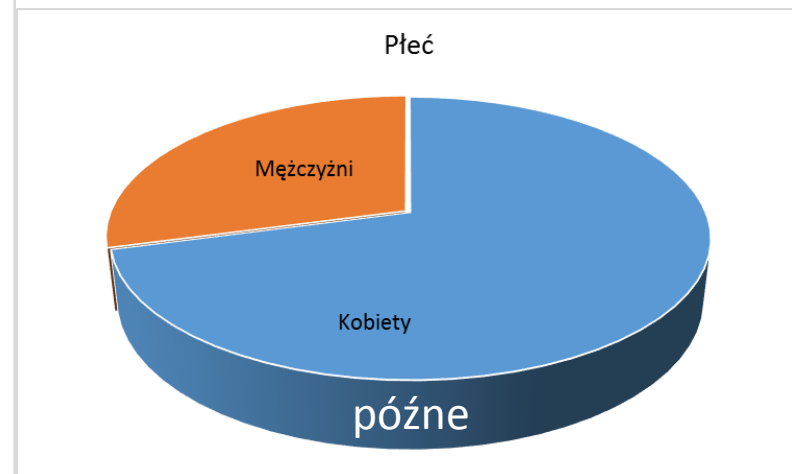
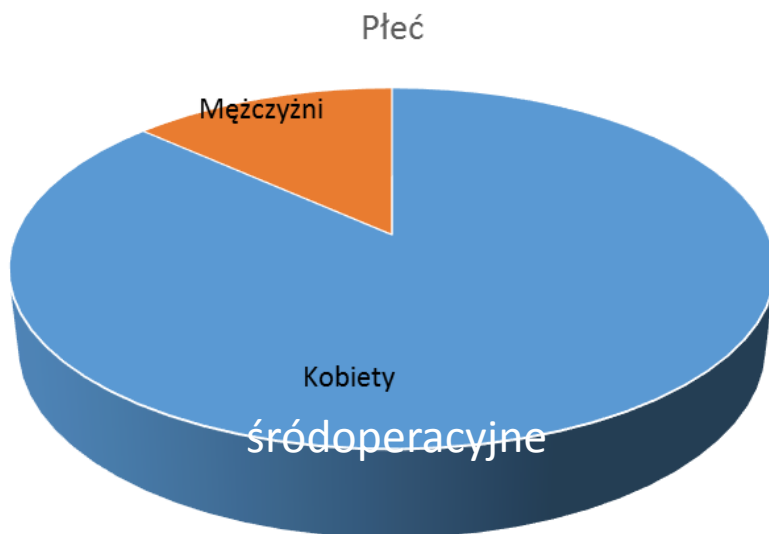
- Umiejętności
- Odpowiednie instrumentarium i implanty
- Znajomość algorytmu postępowania
- Czy implanty są nadal osadzone stabilnie?
- Czy nie ma powikłania septycznego?
- Czy mamy dobrą jakość kości?
- Stan tkanek miękkich
- Stan ogólny chorego

MATERIAŁ

- W latach 2002-2018 leczonych 214 ZOSB
- 127 złamań śródoperacyjnych
- 87 złamań późnych
- Zdecydowana większość powikłań dotyczyła chorych leczonych wcześniej poza naszą Kliniką
- Chorzy tacy są comiesięcznie raportowani do NFZ

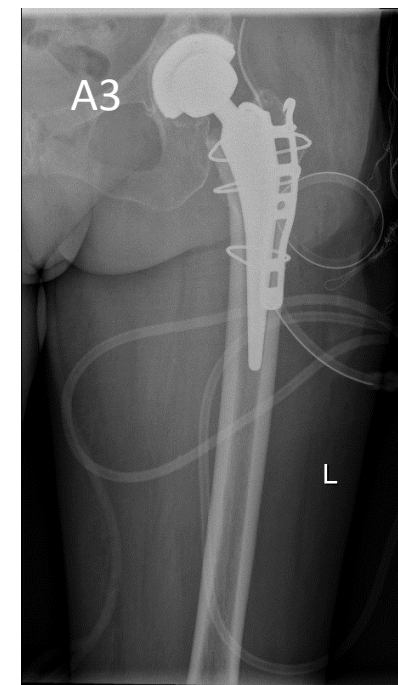
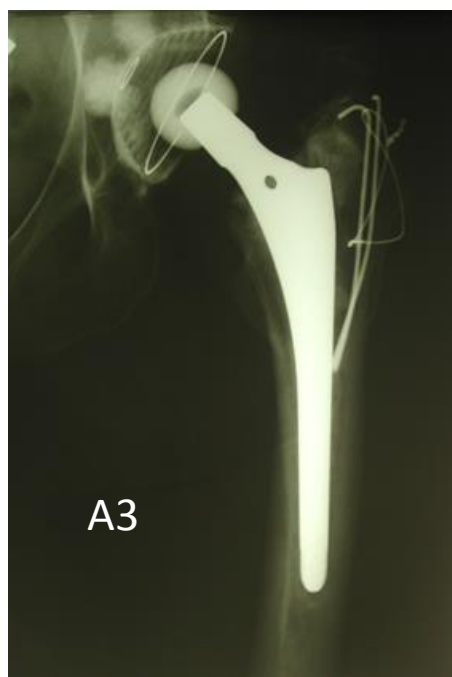

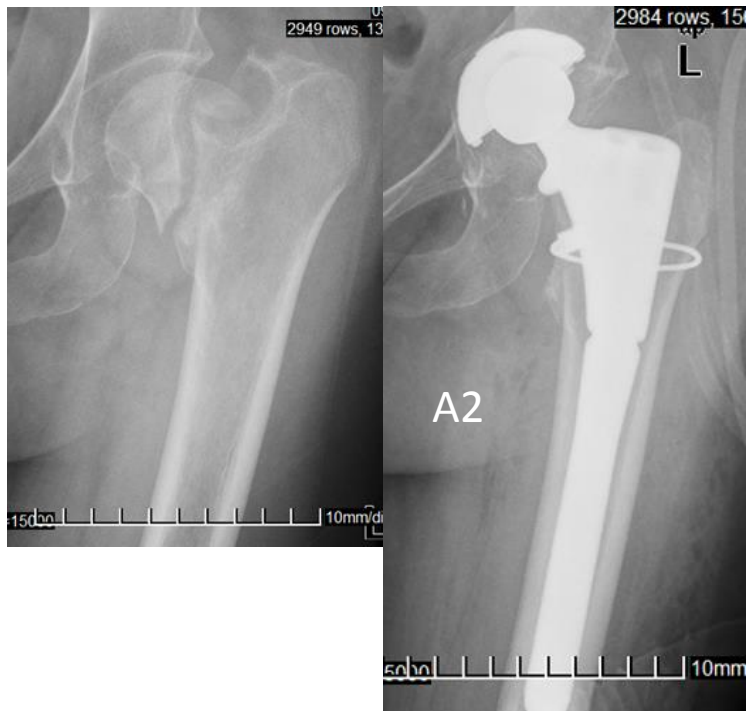
- Klasyfikacja Vancouver złamań śródoperacyjnych ZOSB

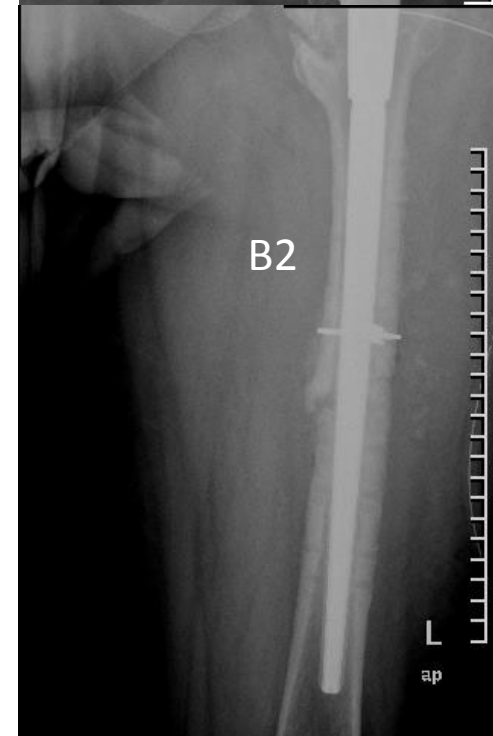
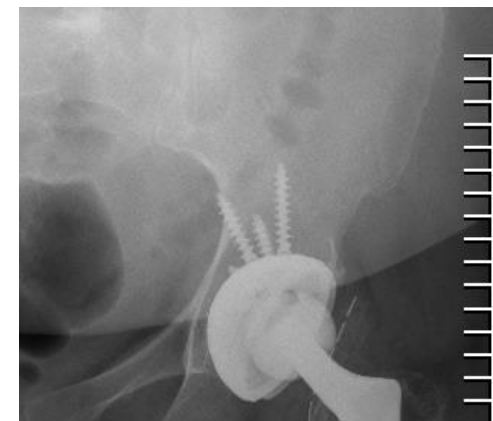
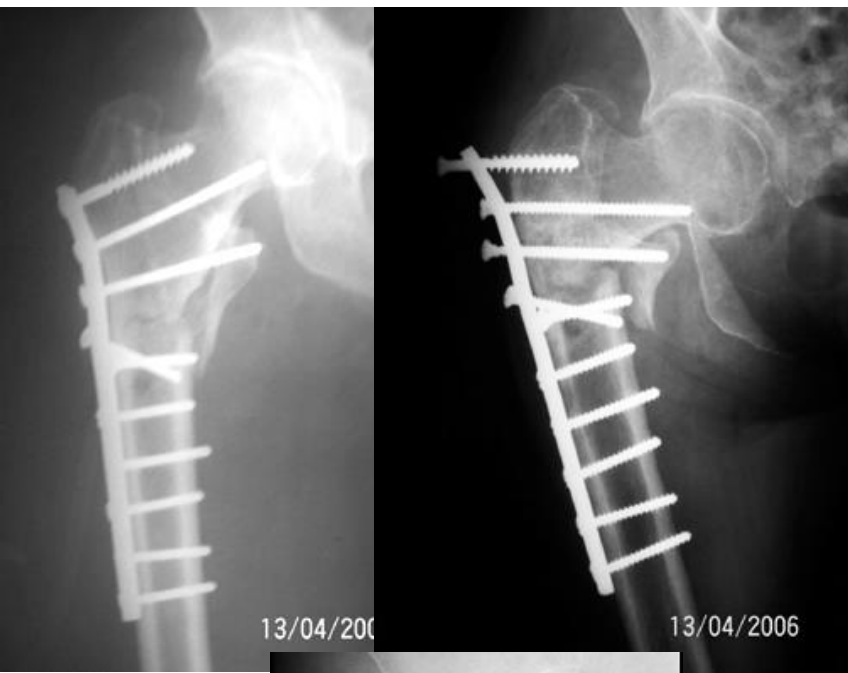
	TYP A Blizszy koniec kości udowej - okolica krętarzowa	TYP B Trzon kości udowej w okolicy trzpienia i końca protezy	TYP C Trzon kości udowej poniżej dystalnego końca trzpienia protezy
Podtyp 1 Perforacja kości udowej	A 1	B 1	C 1
Podtyp 2 Linijne pęknięcie bez przemieszczenia odłamów	A 2	B 2	C 2
Podtyp 3 Przemieszczone niestabilne złamanie	A 3	B 3	C 3

• Metody leczenia złamań śródoperacyjnych

Metoda leczenia		zachowawcze	pętle lub kable	popręg	razem
liczba chorych		47	74	6	127
typ złamań wg klasyfikacji Vancouver	Typ A 2	22	27	0	49
	Typ A 3	15	22	6	43
	Typ B 1	1	1	0	2
	Typ B 2	5	9	0	14
	Typ B 3	4	15	0	19

ZAGROŻENIE

1. Po zabiegach rewizyjnych i użyciu implantów zespalających, % powikłań infekcyjnych, w tym głębokich zakażeń jest wyższy
2. Problemy śródoperacyjne endoprotezoplastyki po zespoleniu złamania krętarzowego stanowią większe wyzwanie niż po złamaniu szyjki

Zalecana taktyka po zespoleniu złamania krętarzowego:

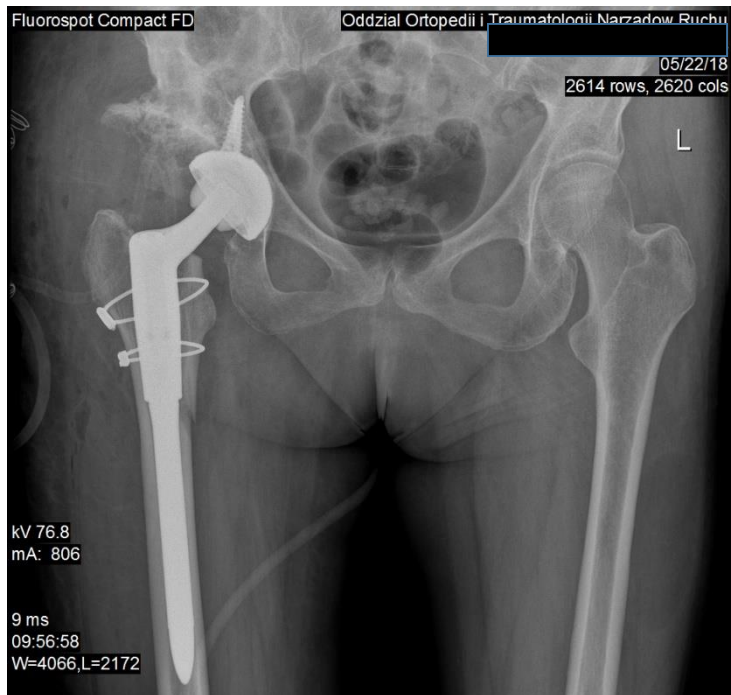
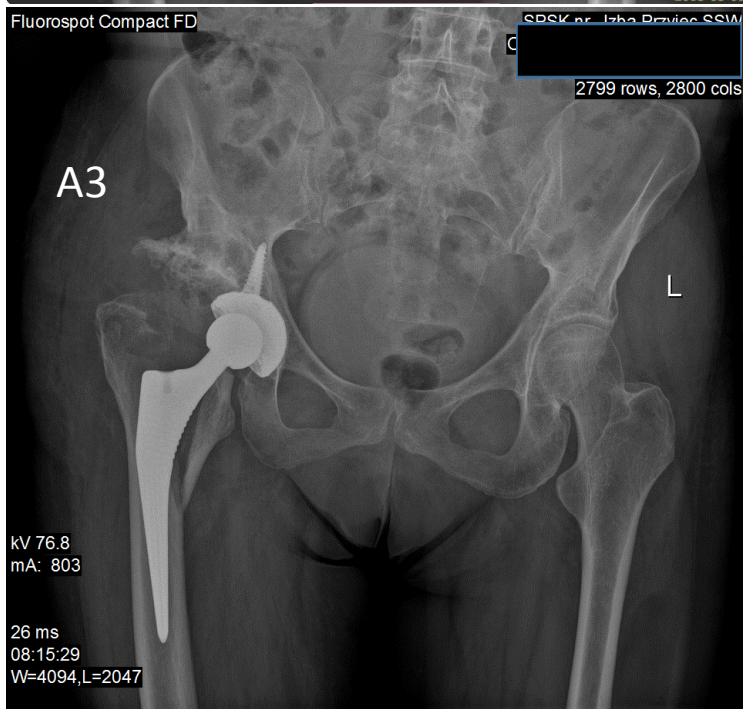
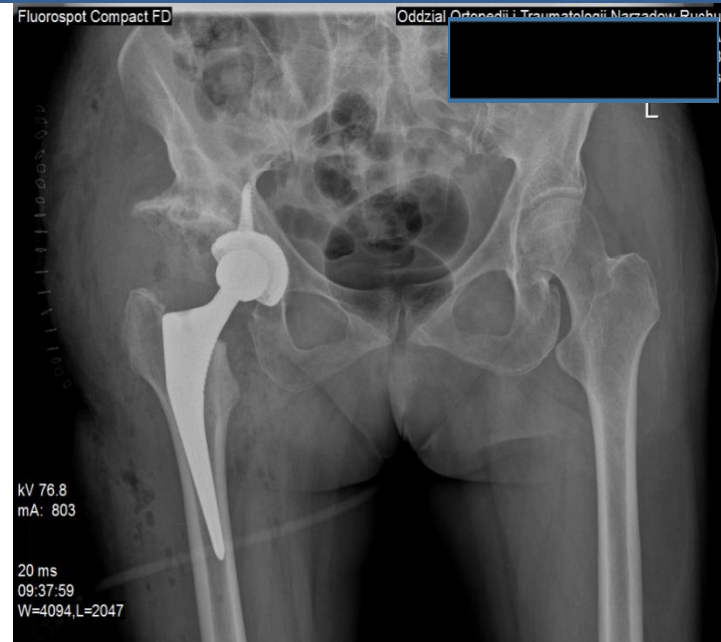
- A. panewka bezcementowa ze śrubami,
- B. trzpień bezcementowy lub cementowany
- C. długi trzpień, „*by pass*” złamania, trzpień typu „*calcar replacement*”, dobra stabilizacja masywu krętarzowego
- D. trzpień protezy musi sięgać 6cm poza najbardziej dystalny otwór po śrubie

Zalecana taktyka po zespoleniu złamania krętarzowego:

E. trudne cementowanie z presuryzacją do trzpienia po złamaniach krętarzowych

F. zabezpieczenie przed wydostawaniem się cementu przez otwory po śrubach po stronie przyśrodkowej, ochrona mięśni przywodzicieli

G. zapewnienie stabilności biodra i mechanizmu odwodzenia -zespolenie krętarza poprzęgiem lub płytką krętarzową

ZŁAMANIA OKOŁOPROTEZOWE W BIODRZE DYSPLASTYCZNYM

W latach 2012-2017: 106 operacji wszczepienia endoprotez
u 104 pacjentów z przebytą dysplazją rozwojową

Zastosowano:

Trzpień krótkie (80 bioder -75%)

7 przypadków to śródoperacyjne ZOSB, kiedy
użyto trzpień krótki [80pacj] typu oszczędzającego
krętarz (*trochanter sparing*) GTS Biomet

Złamania zaopatrzone kablami

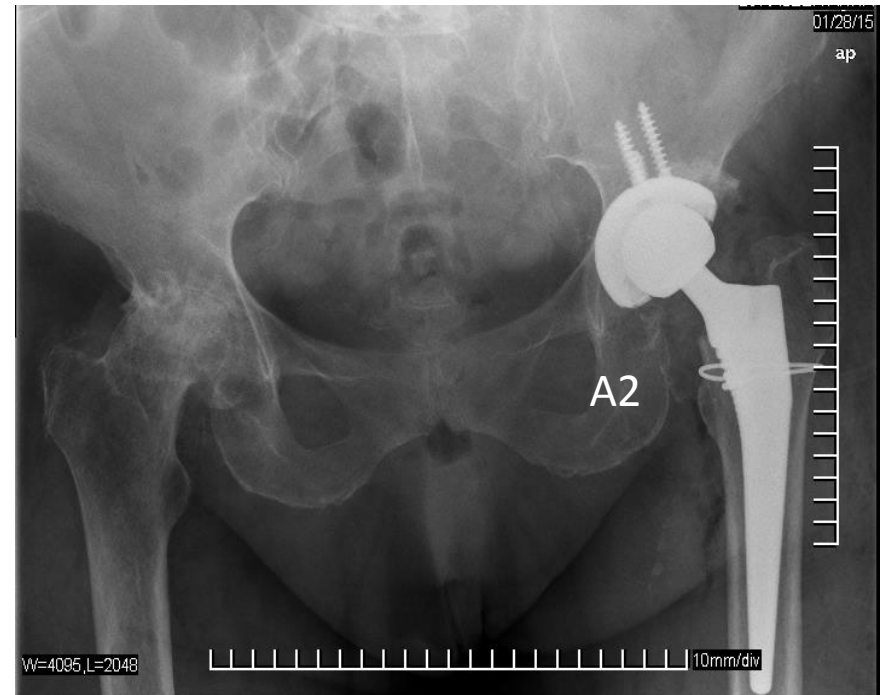
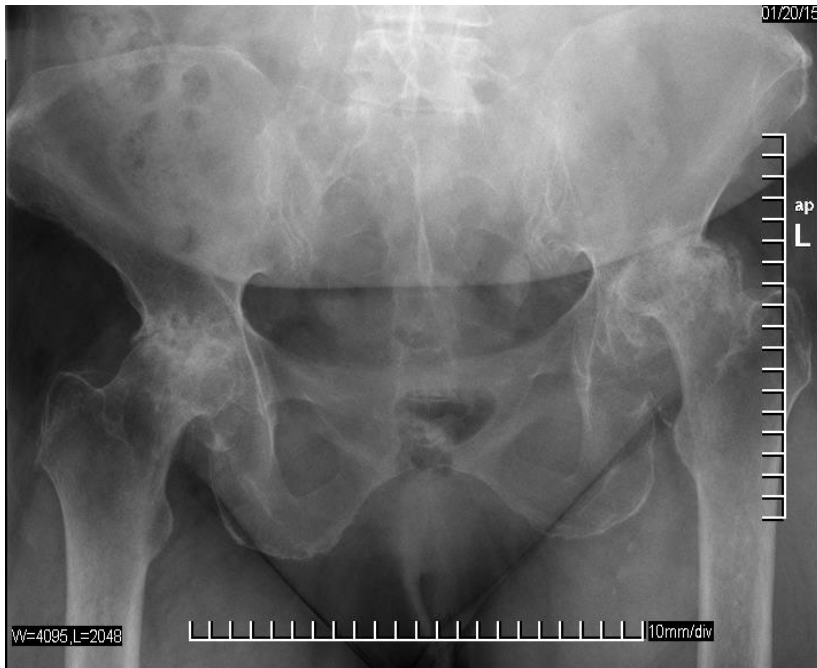

Trzpień standardowe (24 biodra – 23%)

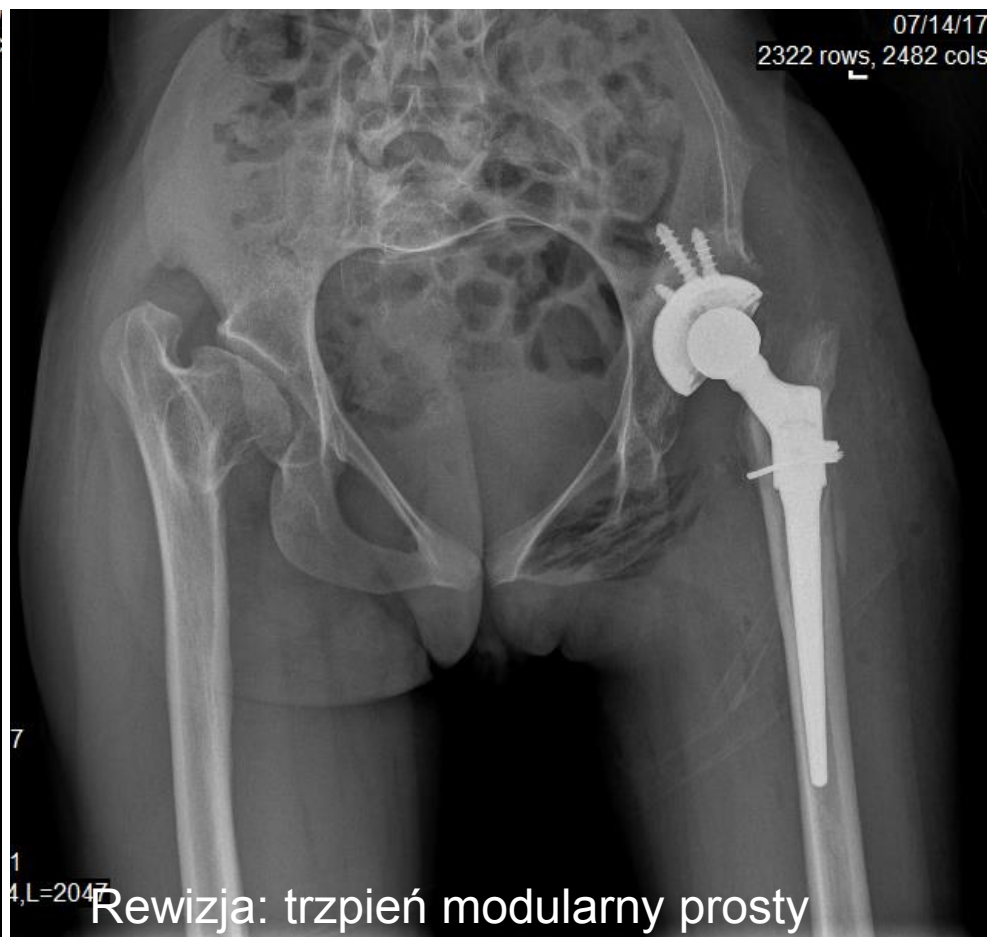
w 2 przyp. *a priori* użyto trzpień stożkowe
modularne ze względu na spodziewany kąt
antetorsji

W grupie 24 pacjentów z zaimplantowanymi trzpieniami standardowymi doszło do 1 [$<4\%$] ZOSB rozpoznanego śródoperacyjnie, zapatrzono kablem

Pacjentka I.26, implantacji trzpienia Nanos (rozmiar 0) ZOSB rozpoznane dzień po zabiegu

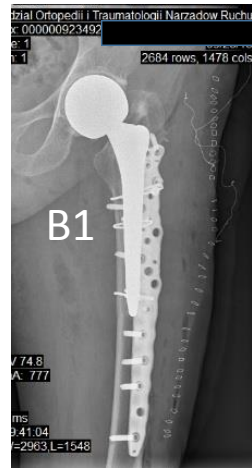
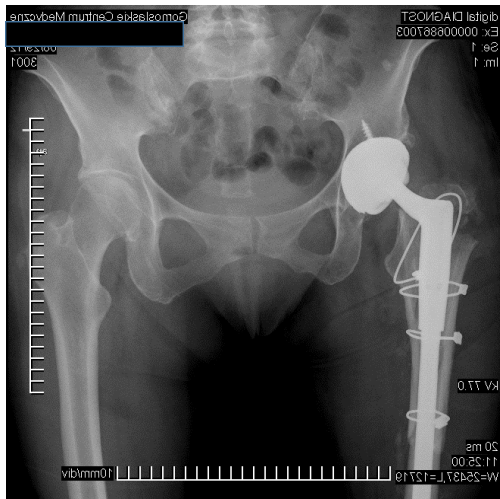
- Klasyfikacja Vancouver złamań późnych

TYP I PODTYP	LOKALIZACJA I CHARAKTERYSTYKA ZŁAMANIA
TYP A	
A G	Złamanie krętarza większego
A L	Złamania krętarza mniejszego
TYP B	
B 1	Złamanie wokół trzpienia oraz jego końca: trzpień stabilny
B 2	Złamanie wokół trzpienia oraz jego końca: trzpień obluzowany
B 3	Złamanie wokół trzpienia oraz jego końca: trzpień obluzowany oraz ubytki kostne
TYP C	Złamanie dystalnie od końca trzpienia

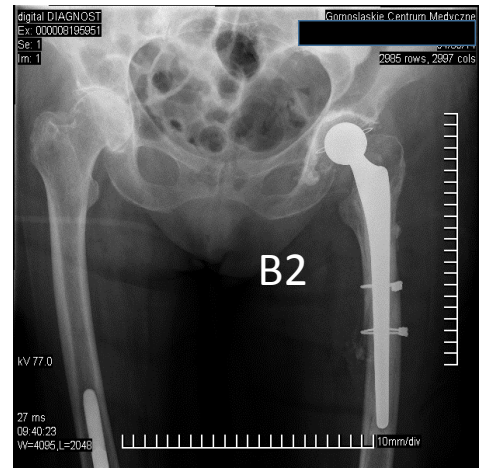

• Metody leczenia złamań późnych

Metoda leczenia		Niecementowany trzpień rewizyjny (z kablami)	Cementowany trzpień rewizyjny (z kablami)	Płyta	Trzpień rewizyjny i płyta	Gwóźdź odkolanowy	Bez implantu	Leczenie zachowawcze	SUMA
Liczba chorych N (%)		29 (33%)	11 (13%)	29 (33%)	6 (7%)	2 (2%)	3 (4%)	7 (8%)	87 (100%)
Liczba chorych - typ złamań wg klasyfikacji Vancouver	A	5						2	7 (8%)
	B1	2		11	1				14(16%)
	B2	7	2	6	1			3	19(22%)
	B3	15	9	8	3		3		39 (45%)
	C			4	1		2	2	8(9%)

NCB

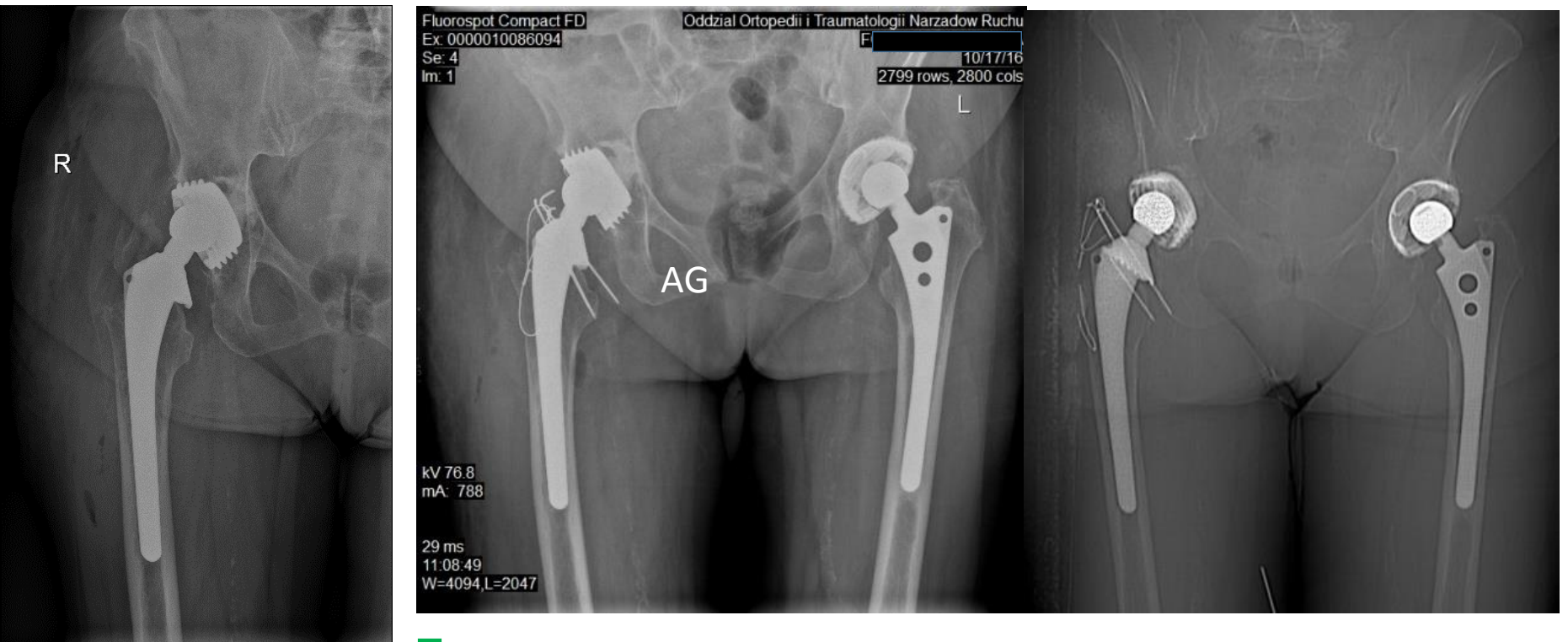

- Ocena różnic w przebiegu leczenia szpitalnego chorych
- po rewizyjnej endoprotezoplastyce stawu biodrowego
- z powodu późnego ZOKU w porównaniu do innych przyczyn rewizji

	ESB rewizyjna z powodu pooperacyjnego ZOKU mediana (zakres)	ESB rewizyjna z innych wskazań mediana (zakres)	p
Czas zabiegu (min)	188,5 (91-328)	137 (62-328)	0,02
Czas hospitalizacji (dni)	23,5 (10-95)	21 (7-125)	0,12
Czas pooperacyjny (dni)	14,5 (7-89)	14 (2-117)	0,14
Ilość przetoczzonej krwi (jednostki KKCz)	4 (2-10) 4,6 (+/-2,5)	2 (0-9) 3,2 (+/-2,2)*	0,03

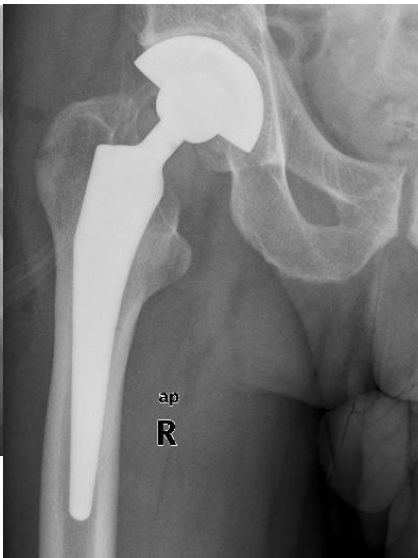
Vancouver A G/ A L

- Nawracające zwichnięcia endoprotezy stawu biodrowego ze zużyciem wkładu PE i późnym złamaniem krętarza większego typ A G
- Rewizja wkładu panewki i niestabilne zespolenie krętarza większego

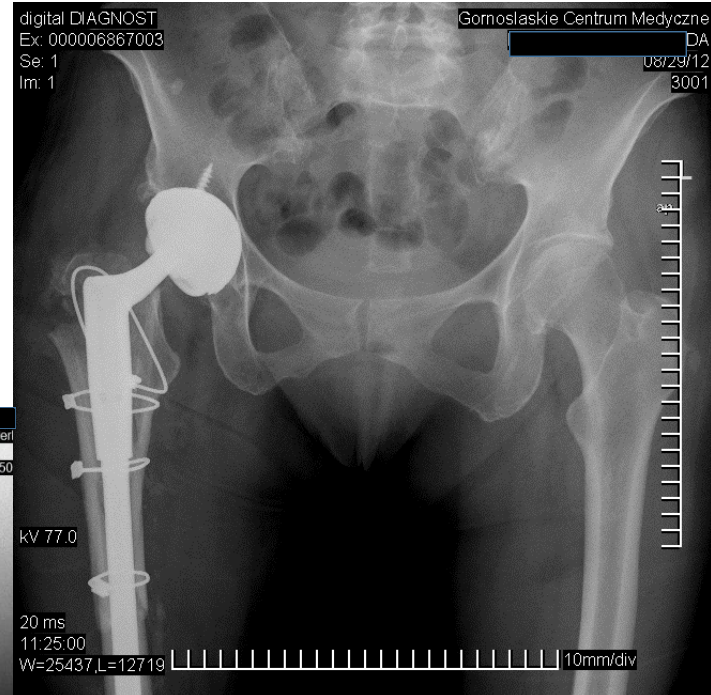
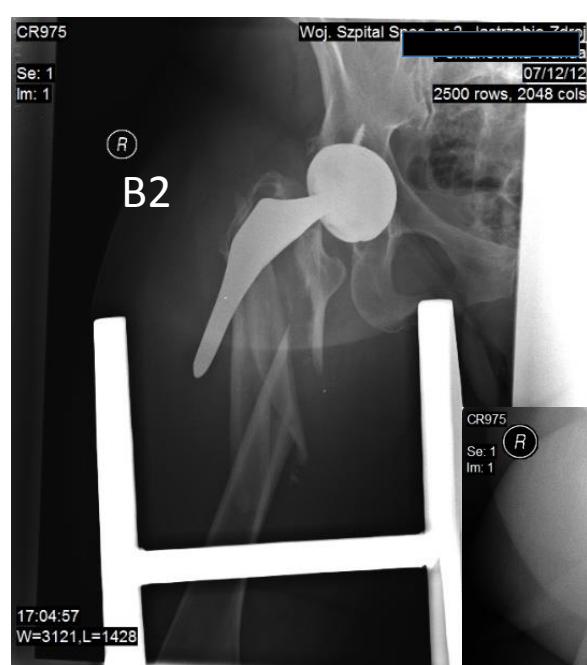

Vancouver A G/ A L

- Złamania późne w okolicy krętarza większego A G i mniejszego A L.
- W złamaniach nieprzemieszczonych można zastosować leczenie zachowawcze z odciążeniem około 6 – 8 tyg
- W przypadku zespolenia stosuje się standardowy dostęp operacyjny przy przemieszczeniach do 2 cm

- Złamanie z obluzowanym trzpieniem i dobrym podłożem kostnym
- 2 cele: wygojone złamanie ze stabilnym trzpieniem endoprotezy
- Uzyskujemy poprzez by-pass złamania trzpieniem rewizyjnym bezcementowym: modularnym porowatym cylindrycznym lub karbowanym stożkowym *tapered modular fluted titanium* (TMFT)

17.08.10
W=3988, L=1968

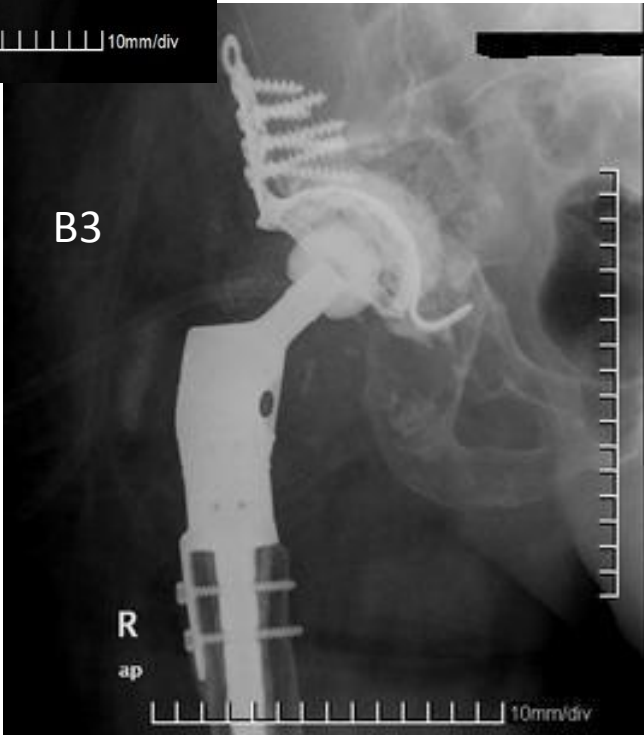
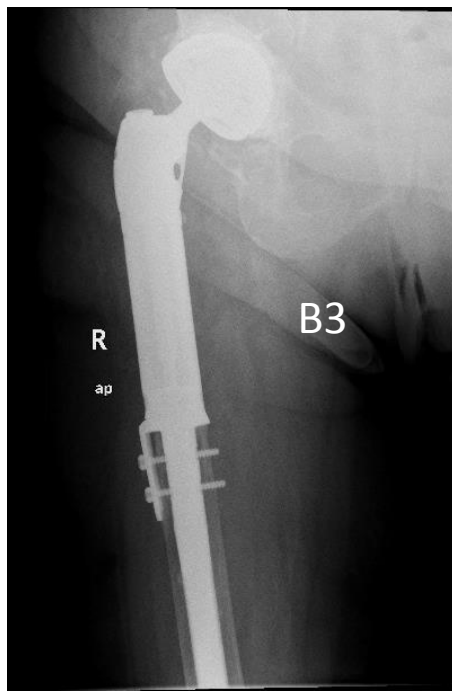
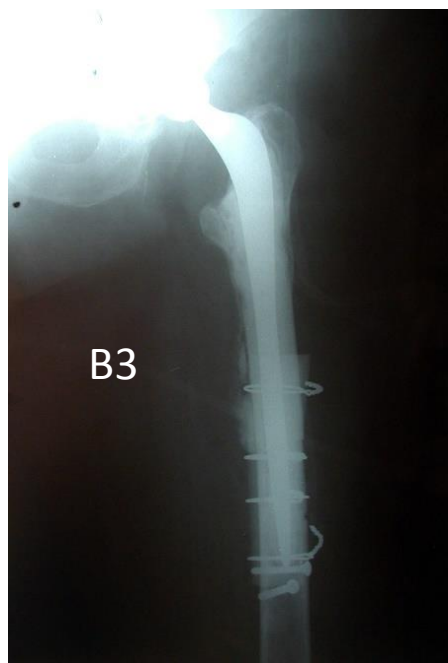
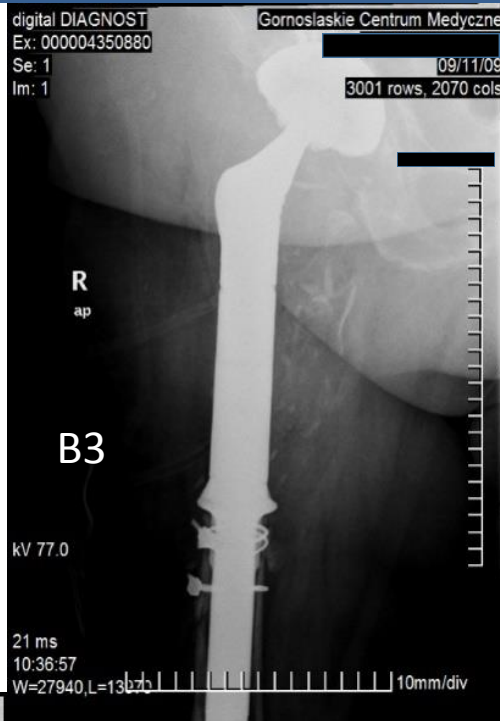

- Trzpienie TMFT charakteryzują się lepszymi wynikami w zakresie mniejszej ilości złamań śródoperacyjnych, natychmiastową stabilnością, mniejszym ryzykiem zjawiska „stress shielding” i bólem uda na końcu trzpienia
- Po usunięciu obluzowanego trzpienia zaleca się profilaktyczny cerclage na wysokości około 1 cm poniżej złamania przed implantacją trzpienia rewizyjnego
- Odłamek bliższy stabilizuje się przy pomocy 2 – 3 kabli techniką małoinwazyjną
- Ważniejsze jest prawidłowe unaczynienie odłamku bliższego niż anatomiczna repozycja złamania

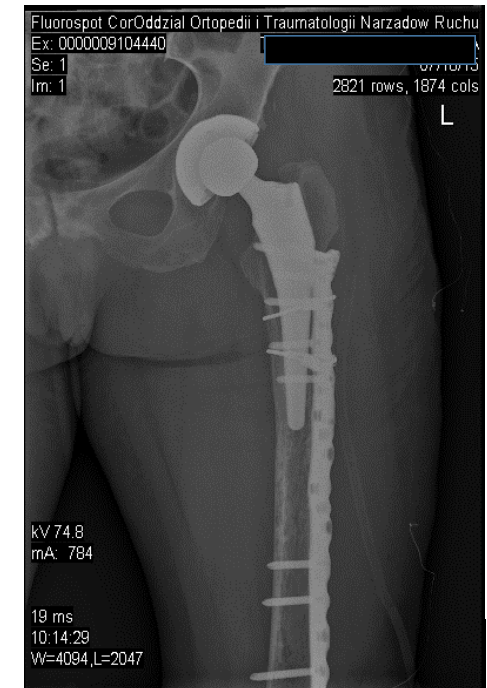
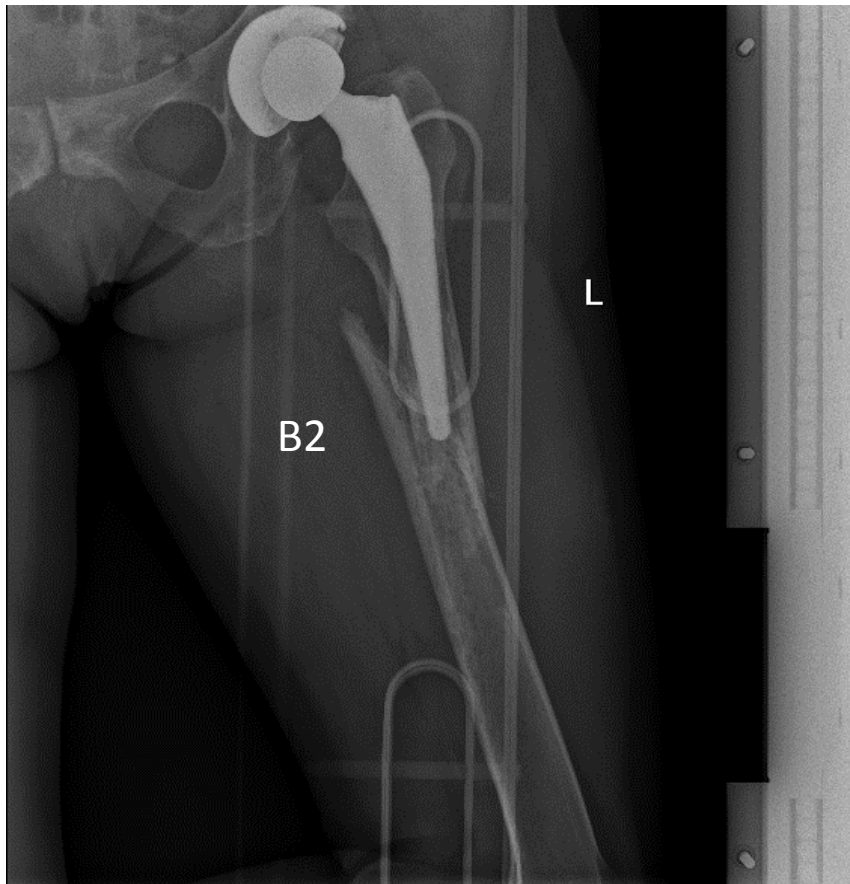

Zastosowanie alograftów poprawia stabilność trzpienia jednak wiąże się z ograniczoną możliwością wgojenia, ryzykiem resorpcji oraz infekcji

U pacjentów małowymagających, przy dużych ubytkach kości procedurą ratunkową są trzpienie poresekcyjne

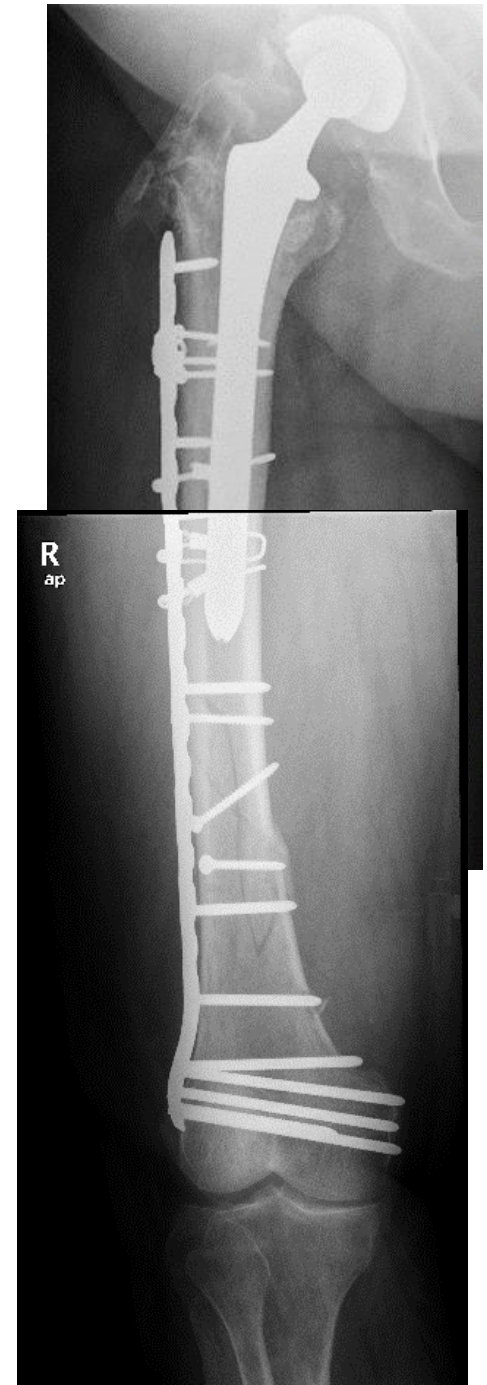
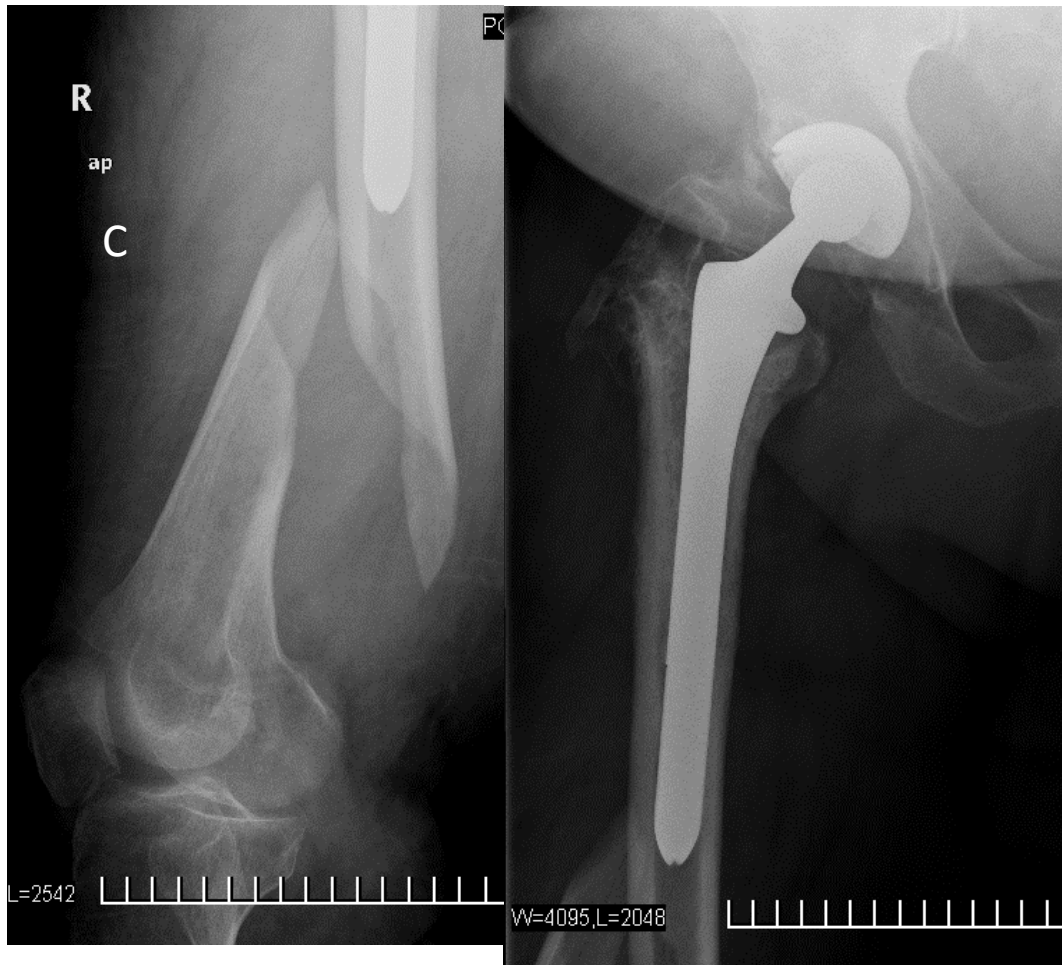

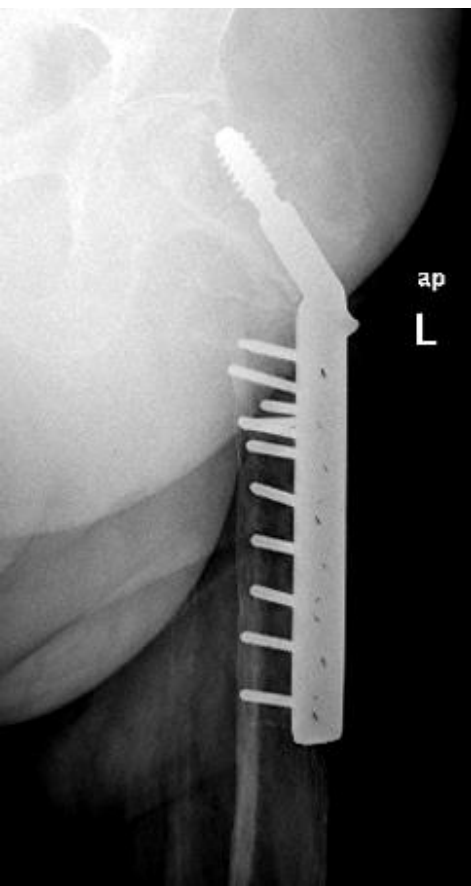
- Złamanie okolicy 1/3 dalszej trzpienia endoprotezy ze stabilnym trzpieniem
- Złoty standard to otwarta repozycja i stabilna osteosynteza płytą i kablami

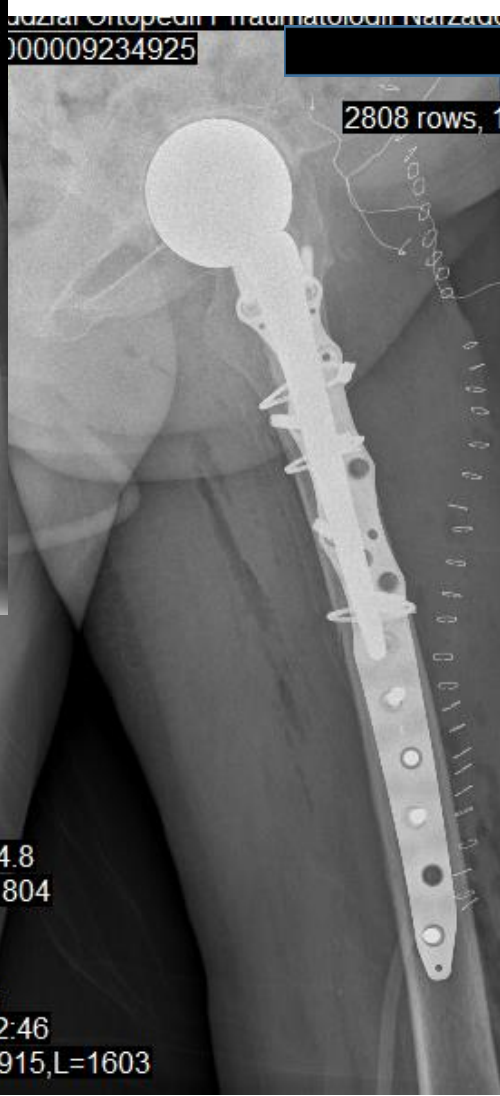
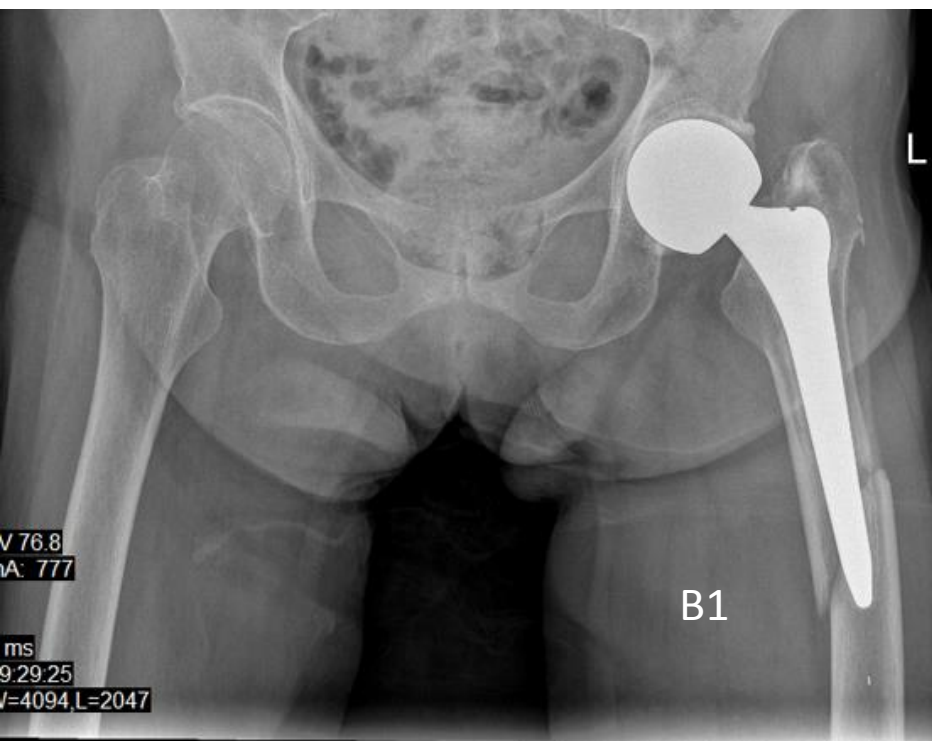

- Złamania poniżej stabilnego trzpienia endoprotezy
- Złotym standardem jest otwarta repozycja i zespolenie wewnętrzne

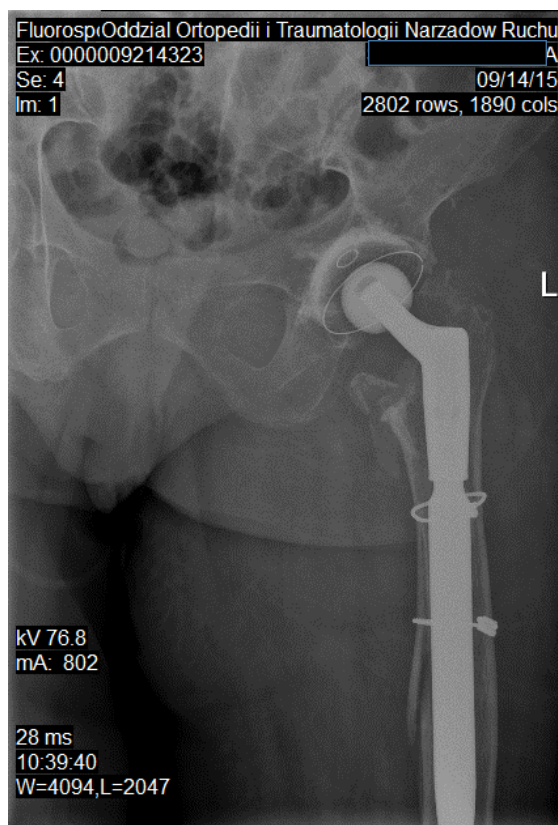
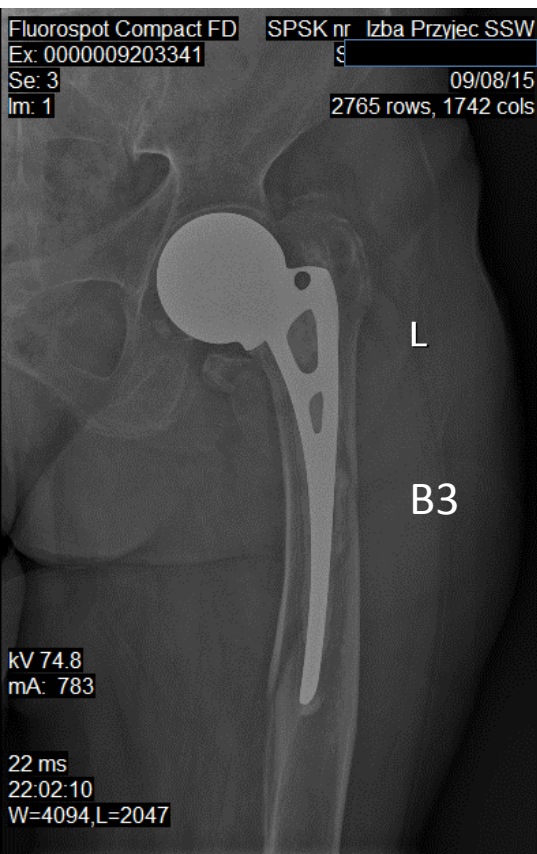

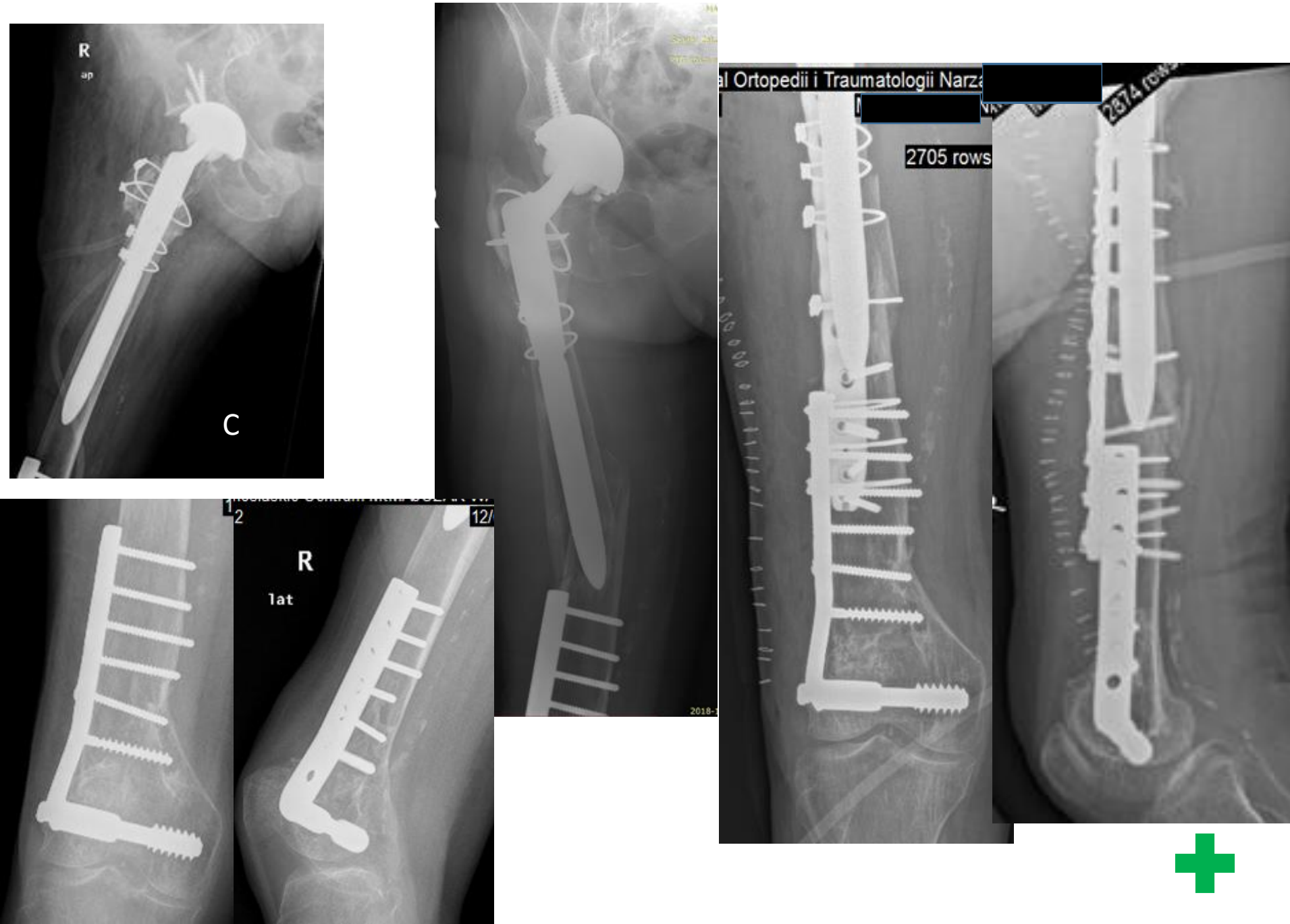

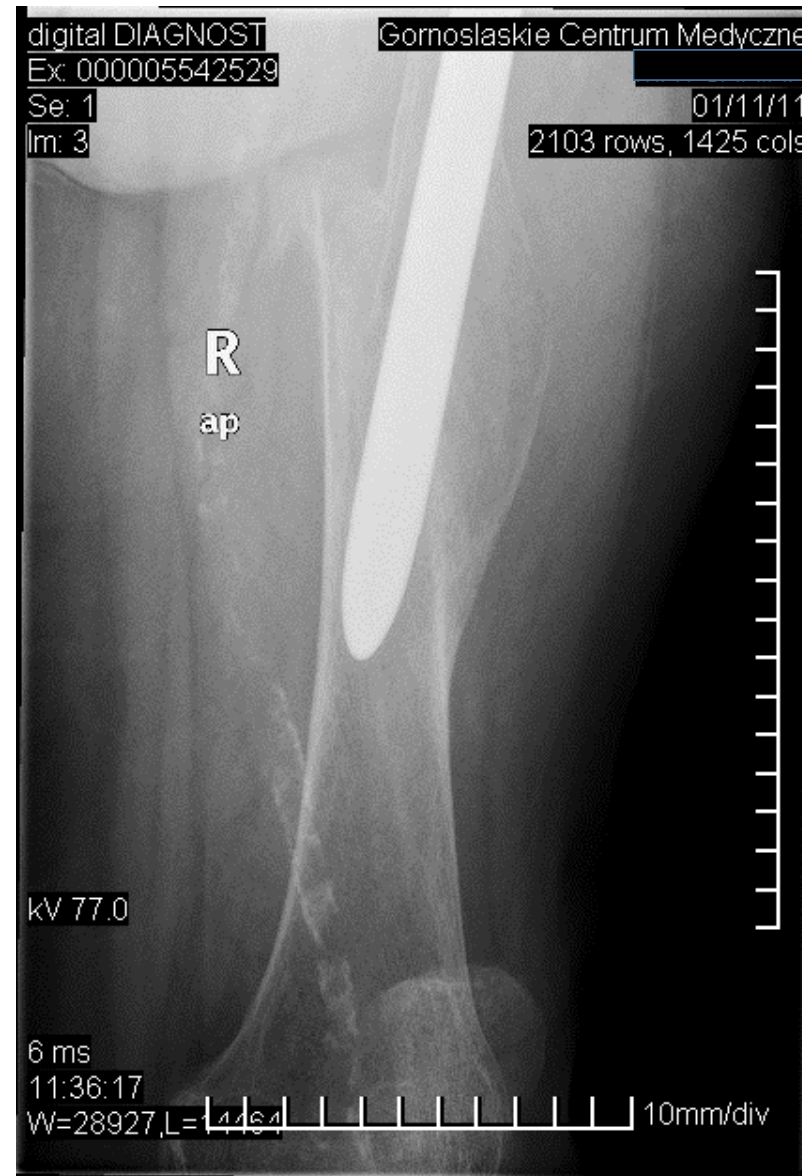
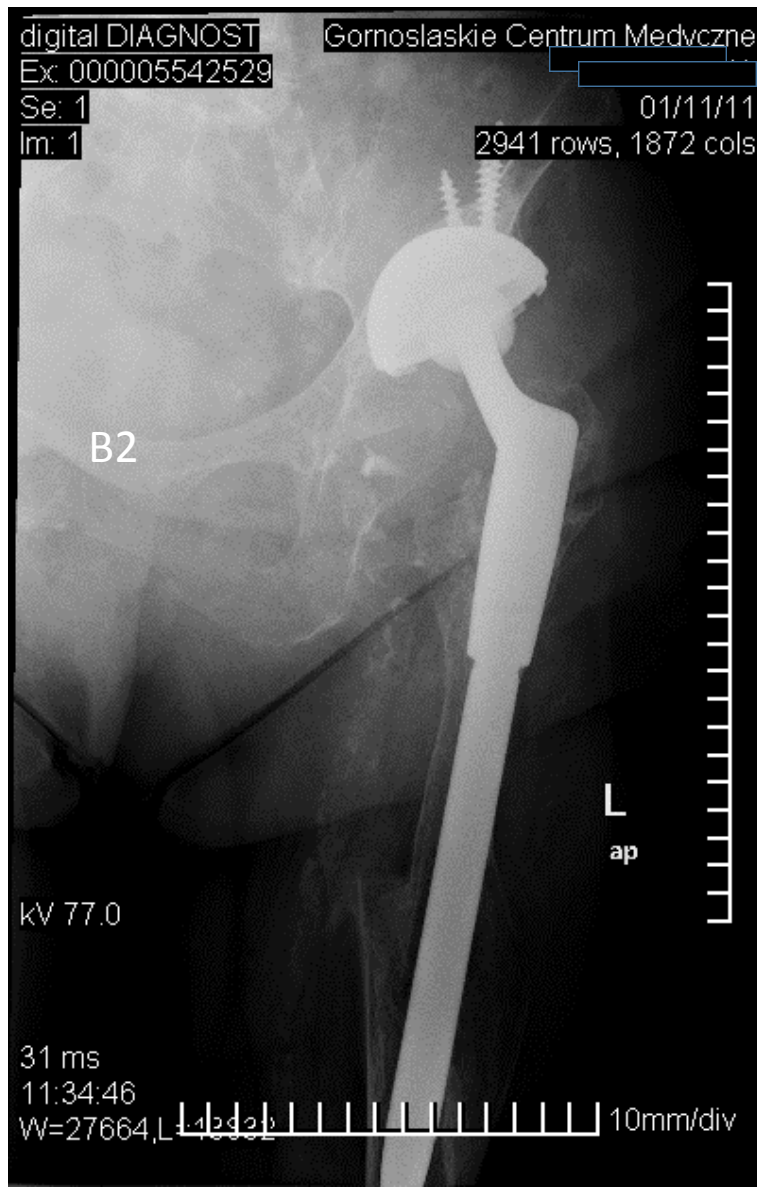
- Złamanie z obluzowanym trzpieniem i podłożem kostnym złej jakości
- Zastosowanie zyskują impaktowane przeszczepy kostne przy dużych ubytkach, z zachowaną ciągłością przynasady -(Paprosky II i III) z trzpieniami średnicy 17mm i więcej

- W rzadkich przypadkach i przeciwwskazaniach do leczenia operacyjnego leczenie zachowawcze

- Wyniki leczenia złamań późnych są niezadowalające pomimo stosowania skomplikowanych metod operacyjnych
- Lepsze wyniki uzyskali pacjenci, u których zastosowano proste metody zespoleń, jednak przede wszystkim ze względu na obecność stabilnego implantu

Wnioski

- 1. Wybór sposobu leczenia ZOSB wymaga uwzględnienia wszystkich uwarunkowań ogólnych i miejscowych
- 2. Kluczowym aspektem w leczeniu złamań okołoprotezowych jest ocena stabilności trzpienia
- 3. Implantacja trzpienia w przypadku zmian podysplastycznych jest dla chirurga wyzwaniem
- 4. Zastosowanie trzpieni krótkich („przynasadowych”) wymaga szczególnej ostrożności ze względu na zwiększone ryzyko pęknięcia śródoperacyjnego kości udowej

Wnioski

- 5. Wymiana trzpienia na rewizyjny bezcementowy stwarza możliwość dobrej stabilizacji endoprotezy oraz zespolenia złamania na zasadzie gwoździowania śródszpikowego
- 6. Późne złamania okołoprotezowe kości udowej znamienne pogarszają wyniki endoprotezoplastyki stawu biodrowego
- 7. Pomimo właściwego wyboru i prawidłowego leczenia wynik końcowy może nie być dla pacjenta satysfakcjonujący

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ